

רשומות

ספר החוקים

30 במאי 2024

3216

כ"ב באייר התשפ"ד

עמוד

חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה) (תיקון מס' 19 והוראת שעה), התשפ"ד-2024 912

תיקונים עקיפים:

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 – מס' 24

חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 – מס' 245 והוראת שעה

חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011 – מס' 12 והוראת שעה

חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 והוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023

**חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה) (תיקון מס' 19 והוראת שעה),
התשפ"ד-2024***

1. תיקון סעיף 21 בחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 21(ג)2, אחרי "סעיף 41א" יבוא "או 241א".
2. תיקון סעיף 41א בסעיף 41א לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (ב), אחרי "לא יפטרו" יבוא "ולא יפגע בהיקף המשרה או בהכנסה שלו", אחרי "את הפיטורים" יבוא "או את הפגיעה כאמור", אחרי "כי הפיטורים" יבוא "או הפגיעה" ובסופו יבוא "לעניין פרק זה, "פגיעה", בהכנסה, למעט –
- (1) פגיעה בהכנסה החלה במקום העבודה מכוח דין או הסכם קיבוצי;
- (2) פגיעה ברכיב השכר המשולם לעובד בהתאם לתפוקת עבודתו, ובלבד שהפגיעה בתפוקת עבודתו לא נגרמה מסיבות התלויות במעסיק.;
- (2) בסעיף קטן (ד), במקום "א" יבוא "א1".
3. תיקון סעיף 1א41 בסעיף 1א41 לחוק העיקרי –
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "עונשין";
- (2) במקום "העובר על הוראות" יבוא "המפטר עובד או הפוגע בהיקף המשרה או בהכנסה שלו, בלא היתר, בניגוד להוראות".
4. הוספת סעיף 2א41 אחרי סעיף 1א41 לחוק העיקרי יבוא:
- "הגנה על בני זוג של משרתים במילואים
- 241א. (א) בסעיף זה –
- "חוק שירות המילואים" – חוק שירות המילואים, התשס"ח-2008²;
- "ילד" – מי שטרם מלאו לו 14 שנים, וכן תלמיד עם צרכים מיוחדים כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988³.
- (ב) לא יפטור מעסיק עובד בשל שירותו במילואים של בן זוגו או הורהו האחר של ילדו, בשל קריאתו לשירות מילואים או בשל שירותו הצפוי בשירות מילואים, לרבות בשל תדירות שירות המילואים או משכו, ואם פיטרו – בטלים הפיטורים; לעניין זה יחולו הוראות סעיף 41א(ד), בשינויים המחויבים.
- (ג) במידע הנמסר לחיילים בשירות מילואים בדבר זכויותיהם לפי סעיף 11(ב) לחוק שירות המילואים ובמידע המפורסם באתר האינטרנט של צבא הגנה לישראל לפי סעיף 30 לחוק האמור ייכלל גם מידע לעניין הזכויות הניתנות לפי הוראות סעיף זה לבני זוגם של המשרתים במילואים או להורהו האחר של ילדם.
- (ד) לעניין סעיף זה, דין המדינה כדין כל מעסיק אחר."

* התקבל בכנסת ביום כ' באייר התשפ"ד (28 במאי 2024); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הכנסת – 1011, מיום כ"ד באדר ב' התשפ"ד (3 באפריל 2024), עמ' 124.

¹ ס"ח התש"ט, עמ' 13; התשע"ו, עמ' 1093.

² ס"ח התשס"ח, עמ' 502.

³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

5. בסעיף 41ב לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
 "1א) הוראות סעיף זה לענין מעסיק בפועל יחולו, בשינויים המחויבים, גם על פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה של עובד של קבלן כוח אדם בניגוד להוראות סעיף 41א(ב)."
6. בסעיף 45 לחוק העיקרי, אחרי "פיטורי עובד" יבוא "או פגיעה בהיקף המשרה שלו או בהכנסתו".
7. (א) בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה ועד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025), הוראת שעה יקראו את החוק העיקרי כך:
 (1) בסעיף 23(ב1), אחרי "סעיף 41א(ב)" יבוא "או סעיף 41א(ו) או (ז), בתקופת תקופתו של הסעיף";
 (2) בסעיף 41א1, אחרי "41א(ב)" יבוא "או מעסיק המפטר עובד או מוציא לחופשה ללא תשלום עובד בלא היתר, בניגוד להוראות סעיף 41א(ה), בתקופת תקופתו של הסעיף";
 (3) בסעיף 41א2 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
 "ה) (1) לא יפטר מעסיק עובד שעומו ילד ולא יוציא לחופשה ללא תשלום עובד כאמור בתקופת שירותו במילואים של בן זוגו או הורהו האחר של ילדו אלא בהיתר מאת ועדת התעסוקה, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
 (א) שירות המילואים הוא בנסיבות חירום לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים או שמשכו בפועל או משכו הצפוי הוא 21 ימים רצופים לפחות;
 (ב) העובד הודיע למעסיק בכתב לגבי שירות המילואים לא יאוחר משלושה ימי עבודה מהמועד שבו המעסיק הודיע לעובד על הכוונה לפטרו או להוציא את העובד לחופשה ללא תשלום.
 (2) הוראות פסקה (1) יחולו גם על עובד שהוא אומן, ובידו אישור מנחה אומנה המעיד כי בתקופה האמורה באותה פסקה מתגורר אצלו ילד לפי חוק אומנה לילדים; לענין זה – "אומן" ו"מנחה אומנה" – כהגדרתם בחוק אומנה לילדים;
 "חוק אומנה לילדים" – חוק אומנה לילדים, התשע"ו–2016.
 (3) לענין זה, "הוצאה לחופשה ללא תשלום" – הוצאת עובד לחופשה ללא תשלום, לרבות הארכת חופשה כאמור, לתקופה שהיא אחת מאלה:
 (א) תקופה בלתי מוגבלת;
 (ב) תקופה רצופה של 30 ימים לפחות;
 (ג) תקופה של פחות מ-30 ימים, ובלבד שבמהלך החודשיים שקדמו לאותה חופשה שהה העובד בחופשה ללא תשלום, וסך התקופות של חופשות ללא תשלום כאמור הוא 30 ימים לפחות.

⁴ ס"ח התשע"ו, עמ' 586.

(1) ועדת התעסוקה לא תיתן היתר לפיטורי העובד אלא לאחר שנתנה לעובד הזדמנות לטעון את טענותיו, ולאחר שהמעסיק הוכיח שהפיטורים אינם בקשר לשירותו במילואים של בן הזוג של העובד או של הורה האחר של ילדו או להיעדרות העובד או לאי-ביצוע העבודה עקב כך.

(2) ועדת התעסוקה לא תיתן היתר להוצאת העובד לחופשה ללא תשלום כהגדרתה בסעיף קטן (ה)(3) אלא לאחר שנתנה לעובד הזדמנות לטעון את טענותיו והתקיים אחד מאלה:

(1) המעסיק הוכיח שההוצאה לחופשה ללא תשלום אינה קשורה לשירותו במילואים של בן הזוג של העובד או של הורה האחר של ילדו או להיעדרות העובד או לאי-ביצוע העבודה עקב כך, ובלבד שהוועדה מצאה כי ההוצאה לחופשה ללא תשלום נעשתה בהסכמת העובד;

(2) הוועדה מצאה כי העובד מעוניין לצאת לחופשה ללא תשלום אף אם היא בקשר לשירות המילואים כאמור בפסקה (1), והמעסיק והעובד הסכימו להוצאה לחופשה ללא תשלום כאמור.

(ח) במניין ימי ההודעה המוקדמת לפיטורים שניתנה בתקופת שירות מילואים של בן זוגו של העובד או הורה האחר של ילדו כאמור בסעיף קטן (ה)(1)(א), לא תבוא תקופת שירות המילואים האמורה.

(ט) היעדרות עובד מהעבודה בתקופה שבה בן זוגו או הורה האחר של ילדו משרת בשירות מילואים כמשמעותו בסעיף קטן (ה)(1)(א), לא תיראה כהפסקה ברציפות עבודתו ולא תפגע בזכויות התלויות בוותק של העובד אצל מעסיקו.

(י) הוראות סעיף זה לא יחולו על מי שנקרא לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967⁵;

(4) בסעיף 44א, בסופו יבוא "וכן לעניין פיטורי עובד או הוצאת עובד לחופשה ללא תשלום בלא היתר מאת ועדת התעסוקה כאמור בסעיף 41א(ה), בתקופת תוקפו של הסעיף".

(ב) בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה ועד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024), יקראו את סעיף 41א(ה)(1) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף קטן (א), כך שברישה, אחרי "של ילדו" יבוא "או בתקופה של 14 ימים לאחר תום שירות המילואים".

8. בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988⁵ –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "חיקת השוויון בעבודה", במקום "והחוקים" יבוא "והחיקוקים";

(2) בסעיף 2(א) –

(א) ברישה, במקום "שירותם במילואים, קריאתם לשירות מילואים או שירותם יבוא "שירות במילואים שלהם, של בני זוגם או של הורה האחר של ילדם, ובכלל זה קריאתם לשירות מילואים או השירות", והמילים "כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986" – יימחקו;

(ב) בסופו יבוא "בסעיף קטן זה –

"ילד" – כהגדרתו בסעיף 41א(א) לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949⁶;

⁵ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38; התש"ף, עמ' 424.

⁶ ס"ח התש"ט, עמ' 13.

”שירותי מילואים” – כהגדרתו בחוק שירותי ביטחון [נוסח משולב],
התשמ”ו-1986”;

(3) בתוספת, בפרט 5, במקום ”41א ו-41ב” יבוא ”41א, 2א41 ו-41ב”.

9. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ”ה-1995⁷ (להלן – חוק הביטוח הלאומי), בסעיף 406(ה), במקום ”כ”א באדר ב’ התשפ”ד (31 במרץ 2024)” יבוא ”כ”ט בתשרי התשפ”ה (31 באוקטובר 2024)”.

10. (א) בתקופה שמיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) ועד יום ל’ בכסלו התשפ”ה (31 בדצמבר 2024), יקראו את חוק הביטוח הלאומי, כך שאחרי סעיף 286 יבוא: “מענק לבני זוג של 286א. (א) מי שהוא תושב ישראל ומלאו לו 18 שנים ומתקיימים לגבי כל התנאים כמפורט להלן, זכאי למענק כאמור בסעיפים – הוראת שעה במילואים הוראת שעה – חרבות ברזל”

קטנים (ב) עד (ו):

(1) בתקופת שירות המילואים של בן זוגו או של הורה האחר של ילדו הוא יצא לחופשה ללא תשלום לתקופה רצופה של 21 ימים לפחות;

(2) שירות המילואים של בן זוגו או של הורה האחר של ילדו כאמור בפסקה (1) הוא לתקופה שלא תפחת מ-21 ימים;

(3) יש עימו ילד שטרם מלאו לו 14 שנים או תלמיד עם צרכים מיוחדים כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ”ח-1988⁸, או שהוא אומן כהגדרתו בחוק אומנה לילדים, התשע”ו-2016, ובידו אישור מנחה אומנה כהגדרתו בחוק האמור המעיד כי בתקופה האמורה בפסקה (1) מתגורר אצלו ילד כאמור לפי אותו חוק;

(4) הוא היה עובד בתקופה של 6 חודשים מתוך 18 חודשים שבתכוף לפני החודש שבו חל מועד יציאתו לחופשה ללא תשלום;

(5) לא השתלמו לו דמי אבטלה לפי פרק ז’ או דמי לידה לפי פרק ג’ בעד אותו פרק זמן שבעדו הוא מקבל מענק לפי סעיף זה.

(ב) המענק לפי סעיף זה ישולם למי שמועד יציאתו לחופשה ללא תשלום כאמור בסעיף קטן (א)(1), חל בתקופה שמיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) ועד יום ל’ בכסלו התשפ”ה (31 בדצמבר 2024) (בסעיף זה – תקופת המענק), ולכל היותר פעם אחת.

(ג) המענק יהיה בשיעור של 70% מהכנסתו של הזכאי מעבודה, אך לא יותר מהסכום המרבי ליום, כשהוא מוכפל במספר הימים שבהם שהה בחופשה ללא תשלום בתקופת שירות המילואים של בן זוגו או של הורה האחר של ילדו כאמור בסעיף קטן (א)(2), ולכל היותר בעד 30 ימים בתקופת המענק; לעניין זה –

⁷ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 210; התשפ”ד, עמ’ 610.

⁸ ס”ח התשמ”ח, עמ’ 114.

”הכנסה מעבודה” – הכנסה מעבודה או מתגמול בתקופה של ששת החודשים הקלנדריים האחרונים שבעדם שולמו דמי ביטוח לפני מועד יציאתו לחופשה ללא תשלום, כשהיא מחולקת ב־180;

”הסכום המרבי ליום” – סכום השווה לסכום הבסיסי כפול 5, כשהוא מחולק ב־30;

”תגמול” – כהגדרתו בסעיף 12(ג) לחוק הבטחת הכנסה.

(ד) לא יראו את המענק כהכנסה לעניין כל דין.

(ה) אוצר המדינה ישפה את המוסד, על פי דרישתו, על כל הוצאה שהוציא לביצוע התשלומים למענק לפי סעיף זה ועל החלק היחסי מההוצאות המינהליות של המוסד הנובע מביצוע המענקים לפי סעיף זה.

(ו) לא ישולם מענק לפי סעיף זה בעד פרק הזמן של 21 הימים שאחרי תום התקופה המזכה בתשלום דמי לידה לפי סימן ג' לפרק ג', למי שקיבל מענק מקרן הסיוע למשרתי המילואים בעד אותה תקופה לפי סעיף 3.1.6. להחלטת הממשלה מספר 1226 מיום כ"ו בטבת התשפ"ד (7 בינואר 2024).

(ב) תחילתו של סעיף 286א לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסעיף קטן (א) ביום י' בסיוון התשפ"ד (16 ביוני 2024); ואולם, הסעיף האמור יחול גם לגבי מי שהוצא לחופשה ללא תשלום מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ומתקיימות בו הוראות אותו סעיף החל מאותו מועד.

11. תיקון חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה – מס' 12 בחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב–2011⁹, בתוספת השנייה, בחלק ג', בסימן א', בפרט (14), אחרי ”המשרת במילואים” יבוא ”או פגיעה בהיקף משרתו או בהכנסתו של עובד כאמור”.

12. תיקון חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה – הוראת שעה בחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב–2011, כך שבתוספת השנייה, בחלק ג', בסימן א', בפרט (14), בסופו יבוא ”או איסור פיטורים או הוצאה לחופשה ללא תשלום של עובד שבן זוגו או הורהו האחר של ילדו משרת במילואים בלא היתר לפי סעיף 41א(ה) לחוק האמור, בתקופת תוקפו של הסעיף”.

13. תיקון חוק הגנה על עובדים בשעת חירום (תיקון מס' 5 והוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד–2023¹⁰, בסעיף 3(1)(ב), המתקן את סעיף 2 לחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו–2006¹¹, בסעיף קטן (2ב) המובא בו, במקום ”בחוק” יבוא ”בפסקה (1) להגדרה ”חייל” שבחוק”.

14. הארכת תוקף שר הביטחון, בהסכמת שר העבודה ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאי להאריך, בצו, את תקופת הוראת השעה שבסעיפים 7(א) ו־12 בתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על שלוש שנים, ואת התקופה האמורה בסעיף 7(ב) – בתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על שנתיים.

⁹ ס"ח התשע"ב, עמ' 62; התשפ"ד, עמ' 181.

¹⁰ ס"ח התשפ"ד, עמ' 244.

¹¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 396.

15. (א) מסר עובד שעומו ילד והוצא לחופשה ללא תשלום לפני יום תחילתו של חוק זה (להלן – יום התחילה). לתקופה בלתי מוגבלת או לתקופה שסיומה 30 ימים לפחות לאחר יום התחילה, הודעה בכתב למעסיקו כי בן זוגו או הורוה האחר של ילדו משרת בשירות מילואים, יפנה המעסיק לוועדת התעסוקה בתוך שבעה ימי עבודה ממועד ההודעה, לשם קבלת היתר להמשיך החופשה ללא תשלום, ובלבד ששירות המילואים הוא בנסיבות חירום לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008, או שמשכו בפועל או משכו הצפוי הוא 21 ימים רצופים לפחות.
- (ב) לא פנה מעסיק לקבלת היתר כאמור בסעיף קטן (א), יראו אותו כמי שהוציא את העובד לחופשה ללא תשלום בלא היתר כאמור בסעיף 41א(ה) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.
- (ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על עובד שהוא אומן כאמור בסעיף 41א(ה)(2) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.
- (ד) בסעיף זה –
- "ועדת התעסוקה" – כמשמעותה בחוק העיקרי;
- "ילד" – כהגדרתו בסעיף 41א(א) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.

16. (א) שר הביטחון ידווח לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אחת לשישה חודשים מיום התחילה ועד תום תקופת הוראת השעה האמורה בסעיף 7(א), לגבי ששת החודשים שקדמו למועד הדיווח, על כל אלה:
- (1) מספר הפניות של מעסיקים לוועדת התעסוקה לקבלת היתר לפגיעה בהיקף המשורה או ההכנסה של עובדים לפי סעיף 41א(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, או לפיטורי עובדים או הוצאה לחופשה ללא תשלום של עובדים לפי סעיף 41א(ה) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה;
- (2) מספר ההיתרים שניתנו למעסיקים שפנו לוועדת התעסוקה כאמור בפסקה (1). בחלוקה להיתרים שניתנו לפגיעה בהיקף משורה או בהכנסה ולהיתרים שניתנו לפיטורים או להוצאה לחופשה ללא תשלום, לפי העניין.
- (ב) המוסד לביטוח לאומי ימסור לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בחודש דצמבר 2024, נתונים בדבר מספר הזכאים למענק לפי סעיף 286א לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בחוק זה, סכומי המענק ששולמו להם ומספר העובדים שהפסיקו את עבודתם בשל שירות המילואים של בן זוגם או הורוה האחר של ילדם והמוסד לביטוח לאומי ראה אותם כמי שהייתה הצדקה להפסקת עבודתם כאמור בסעיף 166(ב) לחוק הביטוח הלאומי.

יואב גלנט
שר הביטחון

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

אמיר אוחנה
יושב ראש הכנסת

יצחק הרצוג
נשיא המדינה

